

Palvelujen suhdanteet 4/2014

LOGISTIIKKA • INFORMAATIO JA VIESTINTÄ • YRITYS- JA ASiantuntijapalvelut • HALLINTO- JA TUKIPALVELUT • VIHDE JA VIRKISTYS • KIINTEISTÖALA • MUUT PALVELUT

Palvelualojen näkymät yhä epävarmat

- > “Yksityisten palvelujen liikevaihto kasvoi 2,5 prosenttia vuonna 2014
– Kuluvalle vuodelle kasvua ennustetaan 3,5 prosenttia.”
- > “Heikko työllisyyskehitys on ruokkinut kuluttajien pessimismää
– Työllisyyskasvu on talouden kehityksen kannalta ratkaisevaa.”
- > “Kuluttajien ostovoiman kasvu on vielä äärimmäisen haurasta.”
- > “Matkatoimistojen liikevaihto supistui loppuvuonna selvästi,
turvallisuuspalvelut pääsemässä taas kasvuun.”

PALTA

Sisällys

Uusi vuosi – vanhat kujeet.....	1
Palvelujen liikevaihdon kasvu jatkui.....	2
Logistiikka.....	3
Informaatio ja viestintä.....	4
Yritys- ja asiantuntijapalvelut.....	5
Hallinto- ja tukipalvelut.....	6
Viihde ja virkistys.....	7
Muut palvelut ja sektorit.....	8

Palvelualojen työnantajat PALTA on elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen edunvalvontajärjestö. PALTAlla on 1 700 yritys- ja yhteisöjäsentä, jotka yhteensä työllistävät Suomessa noin 150 000 palkansaajaa. Lisäksi PALTA vastaa työmarkkinatoiminnasta finanssialalla, joka työllistää noin 40 000 palkansaajaa. PALTA on EK:n suurimpia jäsenliittoja.

Palvelujen suhdanteet -katsauksessa tarkastellaan yksityisten palvelujen (pl. kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta, koulutus ja terveydenhoito) suhdannekehitystä. Katsauksen luvut ja laskelmat perustuvat 13.2.2015 tilanteeseen. PALTA julkaisee suhdannekatsauksensa neljä kertaa vuodessa. Seuraavat katsaukset julkaistaan 21.5, 18.8 ja 19.11.2015.

Lisätietoja

Ekonomisti Matti Paavonen, puhelin 020 595 5031 matti.paavonen@palta.fi
Toimitusjohtaja Riitta Varpe, puhelin 040 534 5353 riitta.varpe@palta.fi

Uusi vuosi – vanhat kujeet

Taantuman jälkeinen stagnaatio on jatkunut jo kolmatta vuotta. Kuluttajien luottamus talouteen ja erityisesti työllisyystilanteen kehitykseen on alamaissa. Nopeaa helpotusta taloustilanteeseen ei ole näköpiirissä.

Kriisistä kriisiin

Suomen talous on viime vuosina reagoinut maailmantalouden yskähtelyyn ja markkinoiden rakennemuutokseen voimakkaasti. Uusien kuohujen myötä on kasvuennusteita jouduttu korjaamaan pienemmäksi kerta toisensa jälkeen. Finanssikriisi, velkakriisi, eurokriisi, arabikevät, Ukrainan kriisi ja ruplakriisi ovat seuranneet toinen toisiaan. Uuden vastaavan kokoluokan mullistuksen mahdollisuutta ei voi sulkea pois. On kuitenkin todennäköisempää, että nykyiset haasteet selättämällä Suomella on mahdollisuus hitaaseen kasvuun. Toivon mukaan euron ja öljyn halpeneminen, maailmantalouden kasvu, EKP:n osto-ohjelma ja EU:n mahdollinen investointiohjelma valavat jossain vaiheessa uskoa tulevaan.

Maailmalla optimismia – Suomessa pessimismiiä

Vuoden viimeisellä neljänneksellä kokonaistuotanto kasvoi lähes kaikissa EU-maissa. Yhdysvalloissa ja kehittyvissä maissa BKT:n kasvu on jatkunut finanssikriisin jälkeen tasaisena. Toisaalta Suomen talous ei ole kasvanut yli kahteen vuoteen ja kuuden vuoden takaisesta pudotuksesta on yhä jäljellä neljä prosenttiyksikköä. Erityisesti heikko työllisyystilanne kalvaa kuluttajien luottamusta siinä määrin, että vain kahden EU-maan (Itävalta ja Kreikka) kansalaisilla on tällä hetkellä suomalaisia synkemmät tulevaisuudenodotukset.

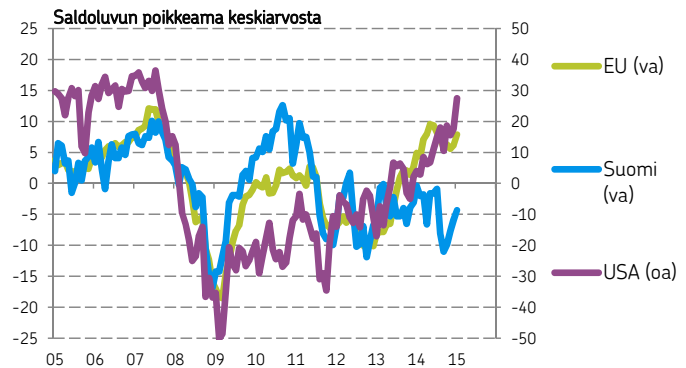
Lisää kulutuskysyntää!

Kulutuskysyntää on talouskasvun tukemiseksi suojeltava kaikin keinoin. Talouden kokonaiskysyntä koostuu karkeasti kulutuksesta, viennistä ja investoinneista. Vientikysyntä kohentunee vuoden mittaan jonkin verran, mutta sen vipuvaikutus talouteen jäänee verrattain pieneksi. Yritysten ja kuluttajien investointihalut paranevat vasta, kun yleinen usko talouteen on palannut. EK:n uusimassa investointitiedustelussa teollisuuden investointiodotukset olivat onneksi jo hieman kohentuneet. Kasvun moottoriksi jää yksityinen kulutus, joka paranee työllisyyden mukana – kunhan sitä ei verotuksella leikata. Kokonaisuuden kannalta järkevintä olisi tukea kulutusta keventämällä verotusta.

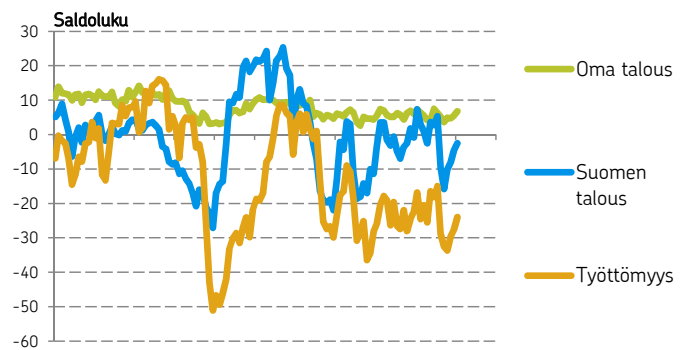
Vaimeaa kasvua?

PALTA:n ennusteen taustaoletuksena on, että Suomen kokonaistuotanto kääntyy vuoden 2015 aikana hitaaseen noin prosentin kasvuun. Työllisten (ja erityisesti yrittäjien) määrän odotetaan hieman lisääntyvän vuoden loppua kohden. Näin ollen koko talouden palkkasumman ennakoidaan kasvavan reilun prosentin vuodentakaisesta.

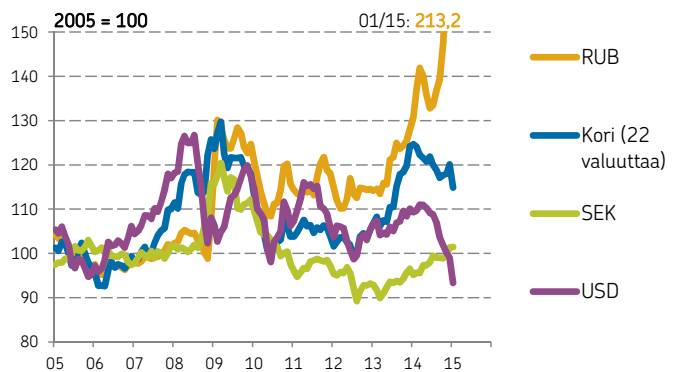
Kuva 1: Suomessa ollaan valtavan pessimismin vallassa. Kuvasa kuluttajien luottamusindikaattorin poikkeamat keskiarvosta.

Kuva 2: Kuluttajien luottamusindikaattorit: luottamus omaan talouteen on vakaampaa kuin maan talouteen. Eniten pessimismiiä aiheuttavat synkät työllisyysodotukset.

Kuva 3: Suomen vientiosuuksilla painotettu valuuttakori on devalvoitunut, vaikka euro onkin vahvistunut suhteessa ruplaan ja Ruotsin kruunuun. Kuvassa valuuttakurssit indeksoituna.

Talouden perustunnusluvut %

	2014	I/14	II/14	III/14	IV/14
BKT (nelj.vuosimuutos)	-0,1	-0,4	0,4	0,2	-0,3
BKT (vuosimuutos)	-0,1	-0,4	0,1	0,1	-0,3
Tavaravienti (vuosim.)	-0,5	-4,4	2,8	1,7	-2,2
Palveluvienti (vuosim.)	0,5	-0,8	6,3	0,1	6,4
Ostovoima (vuosim.)	-0,4	-1,1	-0,4	-0,6	0,5
Työttömyysaste, %	8,7	8,6	8,5	8,6	9,1
Työlliset (vuosim.)	-0,4	-0,6	-0,7	-0,1	-0,2

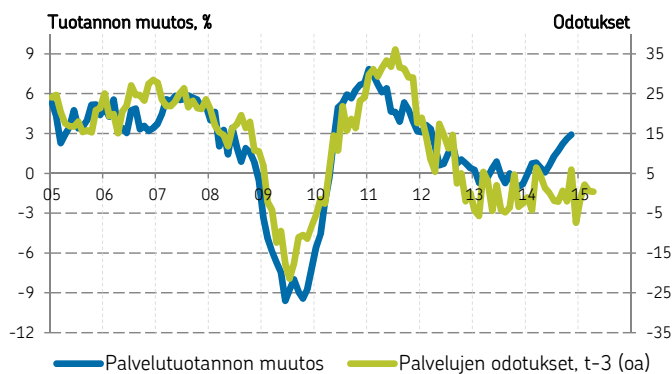
Palvelujen liikevaihdon kasvu jatkuu

Yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvu kiihtyi vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vuonna 2015 liikevaihdon ennakoitaan kasvavan 3,5 %. Työllisten määrän kasvu olisi talouskasvun kannalta ratkaisevaa.

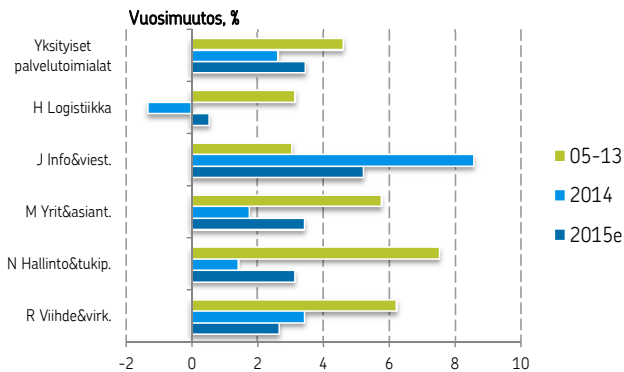
”Yritysten kyky työllistää edellyttää ennustettavaa ja kilpailukykyistä toimintaympäristöä. Laittomien työtaistelujen vähentämisessä ja ennaltaehkäisyssä olisi pitänyt löytyä ratkaisu. Valitettavaa, että yritysten työllistämismahdollisuuksien ja kilpailukykyyn parantamiseen tähtäävät neuvottelut kariutuivat.”

Veli-Matti Mattila / PALTA ry, puheenjohtaja ja Elisa Oyj, toimitusjohtaja

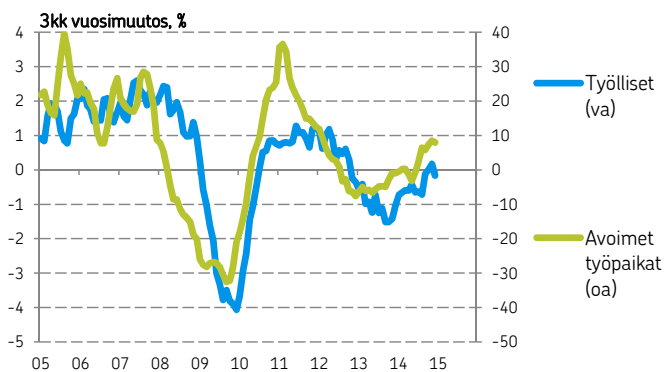
Kuva 4: Palveluyritysten myynnin volyymi on kasvanut heikoista tulevaisuudenodotuksista huolimatta kohtalaisesti.

Kuva 5: Yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon ennakoitaan kasvavan kuluvaan vuonna reilut kolme prosenttia vuoteen 2014 nähden.

Kuva 6: Työllisyystilanne on perinteisesti kohentunut reilut puoli vuotta, sen jälkeen kun avoimien työpaikkojen määrä on kääntynyt kasvuun.

Liikevaihdon kasvun ennakoitaan jatkuvan

Yksityisten palvelutoimialojen¹ liikevaihto kasvoi loka-joulukuussa 3,1 prosenttia ja myynnin volyymi reilut kaksi prosenttia vuodentakaiseen nähden, ennakoitaan PALTAn ennusteessa. Koko vuonna 2014 liikevaihtoa kertyi 2,5 prosenttia edellisvuotta enemmän. Vuodelle 2015 kasvua odotetaan kertyvän noin 3,5 prosenttia. Kuluvaan vuoden kasvusta yli kaksi prosenttiyksikköä syntyy tosin kasvuperintönä, koska loppuvuoden 2014 taso oli siinä määrin alkuvuotta korkeammalla.

Palvelujen työllisten määrän arvioidaan notkahduksen jälkeen kääntyneen taas pieneen kasvuun. Vuoden 2014 aikana yksityisten palvelutoimialojen työllisten määrän arvioidaan lisääntyneen noin prosentin edellisvuotiseen nähden. Merkittävä osa työllisyyskasvusta syntyy yrittäjyyden lisääntymisen kautta.

Yritysten odotukset yhä vaimealla tasolla

Palvelualojen odotuksia kotimaassa kuvaavat luottamusindikaattorit ovat jo kaksi vuotta pysyneet saldoluvun nolla tuntumassa. Yritykset eivät siis odota lähikuukausilta kovin voimakasta kasvua, toisaalta myyntiodotuksia kuvaavan indikaattorin saldoluvut ovat koko ajan pysyneet hieman plussan puolella. Tuotantokapeikoista kärsivien palveluyritysten määrä väheni hieman vuoden lopulla. 36 % EK:n suhdannebarometriin vastanneista palveluyrityksistä koki yhä kysynnän vähyden haittaavan yrityksen kasvua. Toisaalta rekrytointiongelmiäkin oli kohdannut 13 % palveluyrityksistä, mikä on yli puolet enemmän kuin teollisuudessa.

Työllisyyskehitys kaiken keskiöön

Suomen työvoima on pahasti vajaakäytössä. Siitä syntyy niin sosiaalisia kuin rahallisiakin kustannuksia. Työttömästä työlliseksi siirryttäessä henkilön käytettävissä olevat tulot (ja kulutus nousee merkittävästi). Julkisen talouden näkökulmasta henkilö siirtyä samalla kustannuspuolelta veronmaksajaksi. Yksityinen kulutus kattaa 40 % Suomen kokonaiskysynnästä – ja tuota kysyntäerää kaivataan nyt kipeästi! Kulutuksen kasvu tukee palvelujen kasvua ja edelleen työllisyyskasvua.

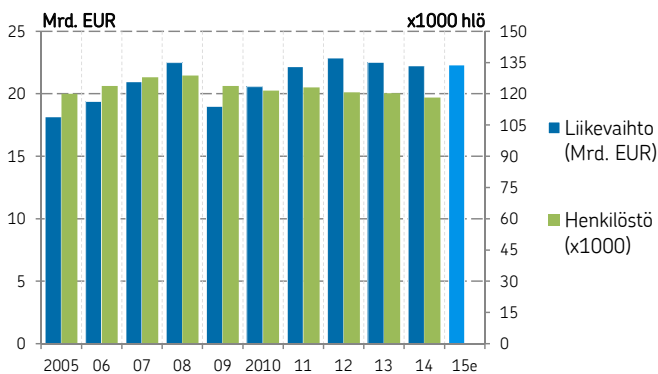
Perinteisesti työllisyystilanne on alkanut helpottaa yhdeksän kuukautta sen jälkeen, kun avointen työpaikkojen määrä on kääntynyt kasvuun. Joulukuuhun mennessä avointen työpaikkojen määrä oli kasvanut yhtäjaksoisesti reilut puoli vuotta. Kuluttajien työllisyysodotukset ja yritysten suhdannenäkymät ovat kuitenkin yhä heikot. Ripeää työllisyyskasvua ei siis voida odottaa, ellei yleisessä taloustilanteessa tapahdu merkittävä käännettä parempaan.

Logistiikan liikevaihto ja myynnin volyymi supistuivat. Yritysten odotukset ovat yhä pohjalukemissa. Euron heikkeneminen ja maailmankaupan kasvu parantavat ulkomaankaupan näkymiä. Öljyn halpeneminen alentaa logistiikan kustannuksia.

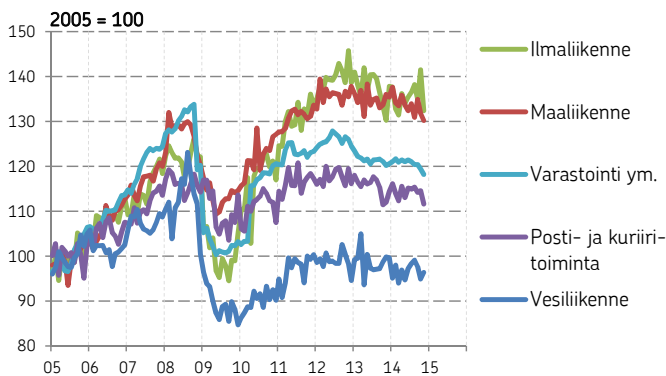
” Kilpailu risteilybisneksessä oli kovaa vuonna 2014, eikä vuosi 2015 tule olemaan helppo. Haasteitamme ovat esimerkiksi siirtyminen vähärikkisempään ja kalliimpaan polttoaineeseen sekä kasvava kilpailu asiakkaiden vapaa-ajasta. Maailmantilanteesta johtuva epävarmuus ja kansanvälisten matkustajamäärien vähentyminen näkyvät myös laivaliikenteessä. Vuonna 2014 tekemämme mittavat investoinnit ja luodut kehitysideat ovat kuitenkin vahvistaneet asemaamme markkinoilla ja uskomme tämän kantavan kuluvana vuonna hedelmää.”

Margus Schults / Tallink Silja Oy, toimitusjohtaja

Kuva 7: Logistiikkayritysten liikevaihto ja henkilöstömäärä supistuivat hieman vuonna 2014.

Kuva 8: Toimialojen liikevaihtokehityksessä ei vielä näy piristystä.

Kuva 9: Logistiikkayritysten odotukset synkenivät koko vuoden 2014.

Logistiikan loiva luisu jatkui

Logistiikkayritysten liikevaihdon arvo supistui vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä 1,5 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna, ennakoidaan PALTAn ennusteissa. Koko viime vuoden aikana alan liikevaihto supistui reilun prosentin edellisvuoteen verrattuna. Logistiikkapalvelujen liikevaihdon alamäki jatkui jo kolmatta vuotta peräkkäin. Myös alan henkilöstömäärä laski hieman.

Ulkomaankauppa kangertelee yhä

Sekä Suomen tavaraviennin (-0,5 %) että tavaratuonnin (-1,6 %) arvo supistui vuonna 2014 edellisvuotiseen verrattuna. Joulukuussa vienti tosin kasvoi hieman. EU:n ulkopuolinen vienti lisääntyi selvästi (+16 %), mutta vienti EU-maihin laski (-6 %). Euron valuuttakurssin heikkenemisen ja maailmantalouden kasvun seurauksena viennin kasvun etenkin EU:n ulkopuolisiin maihin voidaan olettaa jatkuvan. Toisaalta ruplan voimakas heikkeneminen leikkaa idänkauppaan syvän loven.

Tulevaisuuden odotukset edelleen heikot

EK:n suhdannebarometrin tulosten perusteella logistiikkayritysten tulevaisuudenodotukset ovat yhä pessimistiset.

Logistiikkapalveluiden näkymiä heikentävät Venäjän heikko taloustilanne sekä kotimaan kaupan alamäki. Toisaalta öljyn halpeneminen laskee logistiikkapalvelujen kustannuksia ja kohentaa talouden yleisiä kasvumahdollisuuksia. Selvää piristymistä ei lähikuukausille ole vielä odotettavissa. Taloustilanteen ja ulkomaankaupan kohentuessa myös logistiikkapalveluiden kysyntä kääntyy vuoden loppua kohden hitaaseen kasvuun.

Kuluvan vuoden aikana alan liikevaihdon odotetaan kasvavan hienoisesti (+0,5 %).

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmanneksi ja viimeiselle neljännekselle, %

	2014	I/14	II/14	III/14	IV/14	I/15
H Kuljetus ja varastointi	-1,2	-1,1	-1,9	-0,3	-1,5	↗
49 Maa- ja rautatie-liikenne	-0,9	0,2	-1,6	-0,6	-1,5	↗
50 Vesiliikenne	-1,7	-6,1	-1,3	1,6	-1,5	↗
51 Ilmaliikenne	-2,0	-3,0	-4,2	-0,9	0,0	
52 Varasto- ja muut logistiikkapalvelut	-0,9	0,2	-0,9	-0,5	-2,5	→
53 Posti- ja kuriiritointi	-1,7	-1,9	-2,8	-0,6	-1,5	→

Ennustenuolien selitteet

↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

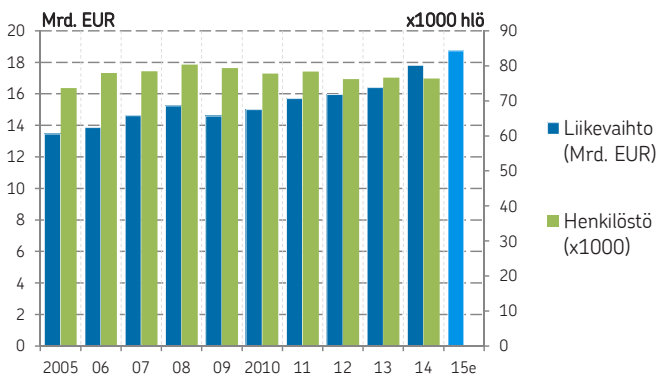
Informaatio ja viestintä

Media-ala, Televiestintä ja
Tietojenkäsittelypalvelut.

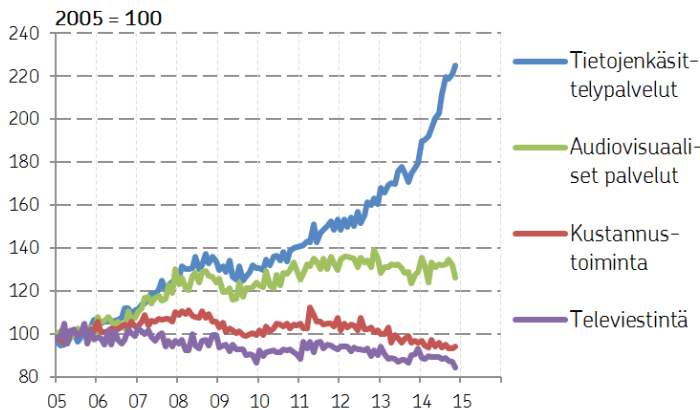
Liikevaihto kasvoi tietojenkäsittelypalvelujen vetämänä poikkeuksellisen nopeaa vauhtia. Alan henkilöstömäärä kuitenkin supistui hieman. Televiestinnän liikevaihto supistui jälleen vuoden viimeisellä neljänneksellä. Erot alatoimialojen välillä ovat suuria.

”*Mediamaailma elää edelleen voimakasta murrosta, jota tulisi helpottaa mahdollisimman joustavalla työvoimapolitiikalla. Suomalaisten mediatoimijoiden kilpailukykyä kansainvälisen kilpailun paineessa tulisikin tukea kotimaisten sisältöjen tuotantotuella. Samalla tulee varmistaa, että sisällöt ovat kaikkien suomalaisten saatavilla. Yleisesti markkinasääntelyä tulee keventää siten, että se ei rajoita vaan tukee yritysten investointihalukkuutta.*”
Juha-Pekka Weckström / Digita Oy, toimitusjohtaja

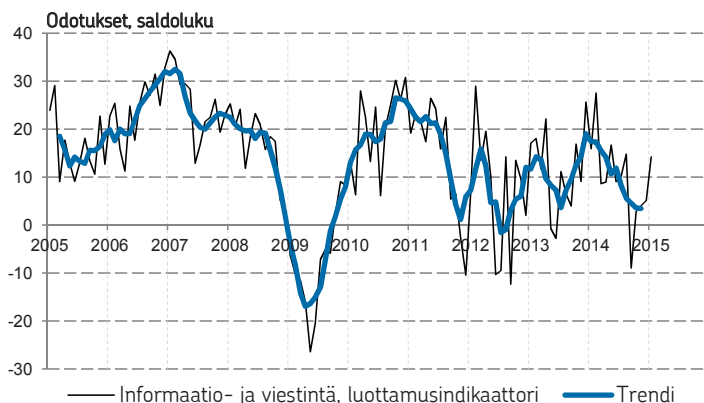
Kuva 10: Informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihto kasvoi huomattavasti vuonna 2014.

Kuva 11: Toimialoitteiset erot kehityksessä ovat rakenteellisista syistä suuria.

Kuva 12: Informaatio- ja viestintäpalvelujen odotukset ovat säilyneet hieman plussan puolella.

Liikevaihdon kasvu kiihtyi

Informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihto kasvoi vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä yli 10 prosenttia vuodentakaiseen nähden, ennakoitaan PALTAn ennusteissa. Koko viime vuoden liikevaihdon arvo kasvoi 8,6 prosenttia edellisvuotiseen nähden.

Liikevaihdon kasvu keskittyy muuta toimialaa vähemmän työllistäviin yrityksiin. Kasvusta huolimatta informaatio- ja viestintäpalvelujen yksityisen sektorin työllisten määrän ennakoitaan supistuneen.

Televiestinnän liikevaihto supistui jälleen vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä, koska alan tuottajahinnat kääntyivät taas laskuun.

Erot toimialojen välillä ovat suuria. Informaatio- ja viestintäpalveluiden kasvu selittyi lähes yksinomaan tietojenkäsittelypalvelujen 20 prosentin kasvu vuoden 2014 aikana. Tietotekniikka-alaa edustavan Teknologiateollisuuden suhdannekatsauksessa ennakoitaan tietojenkäsittelypalvelujen kasvun jatkuvan: ”Tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan alkuvuonna suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.”

Kasvun odotetaan hidastuvan vuoden 2015 aikana

Informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihdon kasvun ennakoitaan jatkuvan hieman vaimeampana (+ 5,2 %) vuonna 2015. Vaikeasti ennustettavan pelialan kehitys vaikuttaa merkittävästi kasvun voimakkuuteen.

Tulevaisuudenodotukset hieman plussan puolella

EK:n suhdannebarometrin tulosten perusteella alan yritysten odotuksia kuvaavan luottamusindikaattorin saldoluvut pysyivät positiivisina, vaikka vuoden 2014 aikana ne ovatkin heikentyneet. Kotimainen kulutusksyntä on ollut jo pitkään heikkoa ja toimialojen myynti tietojenkäsittelypalveluja lukuun ottamatta vaisua.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2014	I/14	II/14	III/14	IV/14	I/15
J Informaatio ja viestintä	8,6	5,4	6,6	11,9	10,6	↘
58 Kustannustoiminta	-3,8	-4,4	-3,6	-3,7	-3,5	→
59 Musiikki- ja ohjelma- tuotanto	3,9	3,1	2,4	7,6	3,0	→
60 Radio- ja televisio- toiminta	-0,1	0,3	-2,1	1,7	0,0	↘
61 Televiestintä	-0,7	-3,4	1,3	0,7	-1,5	↗
62_63 Tietojenkäsittely- palvelut	19,9	14,3	14,7	26,1	24,5	↘

Liikevaihdon kasvu jatkui vuonna 2014, mutta aiempaa hitaampana. Alan liikevaihdon ennakoidaan kasvavan myös vuoden 2015 aikana. Lähitulevaisuuden odotukset ovat yhä matalalla tasolla.

Liikevaihto kasvoi hieman vuonna 2014

Yritys- ja asiantuntijapalveluiden liikevaihto kasvoi maltillisesti vuonna 2014, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Alan liikevaihdon arvo kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä 2,9 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Vastaavasti koko viime vuoden liikevaihdon ennakoidaan kasvaneen 1,7 prosenttia edellisvuotisesta nähden. Vuonna 2014 toimialan henkilöstömäärän arvioidaan kasvaneen hieman edellisvuotisesta.

Viime vuosien aikana toimialoista selkeimmin on kasvanut liikkeenjohdon palvelut, jonka liikevaihdon ennakoidaan kasvaneen viimeisellä neljänneksellä (+6 %). Vuoden lopun kasvuvauhti oli kohtuullinen myös muilla toimialoilla, tutkimus- ja kehittämisselvyyden selvää supistumista lukuun ottamatta.

Liikevaihdon odotetaan kasvavan myös kuluvan vuoden aikana

PALTAn ennusteessa yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihdon ennakoidaan kasvavan vuoden 2015 aikana 3,4 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Talouden yleisten kasvunäkymien paraneminen auttaisi vauhdittamaan alan kasvua.

Pientä kasvua syntyy kaikilla yritys- ja asiantuntijapalvelujen alatoimialoilla, mutta etenkin liikkeenjohdon palveluissa kasvun voidaan olettaa säilyvän vahvana. Yritykset hyödyntävät ulkoista osaamista entistä enemmän pitääkseen organisaationsa keveänä ja kulurakenteensa joustavana. Liike-elämän palvelujen tuottamiseen erikoistuneet yritykset tuovat talouteen lisäarvoa kehittämällä muiden yritysten tuotteita ja prosesseja entistä toimivammiksi ja tehokkaammiksi.

Odotukset yhä matalalla tasolla

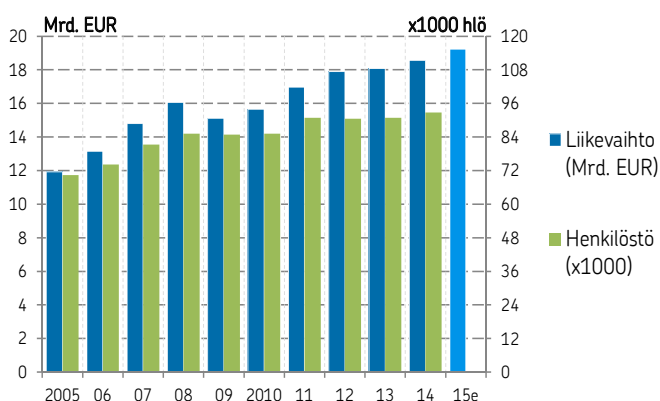
Yritys- ja asiantuntijapalvelujen suhdannebarometrivaustusten perusteella alan lähitulevaisuuden odotukset ovat vain vaivojen positiiviset. Odotukset ovat kuitenkin hienoisessa kasvussa.

Liikevaihdon vuosimuutokset ja ennuste vuoden kahdelle ensimmäiselle neljännekselle, %

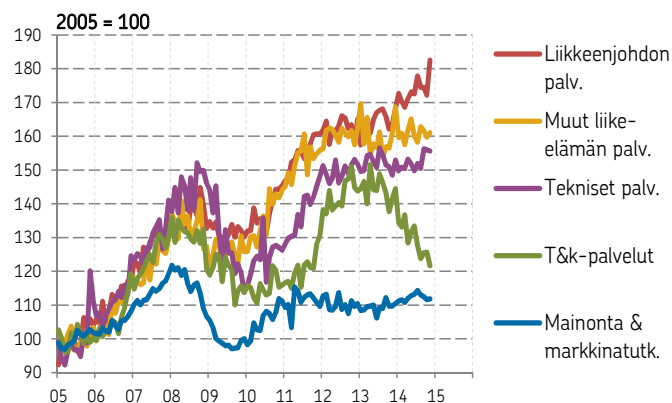
	2014	I/14	II/14	III/14	IV/14	I/15
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	1,7	2,6	0,1	1,2	2,9	↗
69_70 Liikkeenjohdon palvelut	5,4	7,1	3,3	5,3	6,0	→
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut	0,5	0,9	-2,8	-0,4	4,0	→
72 Tieteellinen t&k	-11,4	-7,8	-9,8	-15,1	-12,0	↗
73 Mainonta ja markkinatutkimus	2,4	2,7	2,5	3,2	1,5	→
74 Muut liike-elämän palvelut	1,2	-2,9	3,3	3,1	1,0	↗
75 Eläinlääkintäpalvelut						

”Digitalisoinnin haasteet liittyvät vähemmän tekniikkaan ja enemmän johtamiseen. Teknologiaa, järjestelmiä ja työkaluja on tarjolla enemmän kuin tarpeeksi. Yrityksen digitalisointikuntoon vaikuttaa kaikkein eniten johdon rohkeus ja henkilökohtainen halu muuttua. Toiseksi eniten vaikuttaa henkilöstön osaaminen sekä halu ja kyky muuttaa omia toimintatapojaan.”
Jussi Liimatainen / Korouoma Consulting Oy, toimitusjohtaja

Kuva 13: Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihto ja henkilöstömäärä kasvoivat vuonna 2014.

Kuva 14: Yritys- ja asiantuntijapalvelujen alatoimialojen kehityksessä on suuria eroja.

Kuva 15: Yritys- ja asiantuntijapalveluiden odotusten saldoluku on pysytellyt nollassa.

Hallinto ja tukipalvelut

Työvoiman välitys, vuokraus ja rekrytointi, Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät, Vuokraus- ja leasingtoiminta, Turvallisuuspalvelut, Kiinteistöhoito, maisemanhoito ja siivous, Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle.

Liikevaihdon arvo on pysytellyt viime vuosina muuttumattomana. Alan kasvunäkymät ovat hieman kohentuneet. Matkatoimistojen liikevaihto supistui vuoden lopulla selvästi.

”

Taantuma, poliittiset levottomuudet ja luonnonilmiöt ovat vaikuttaneet matkailuun niin Suomessa kuin maailmalla. Hintojen lasku aiheutti myynnin arvoon reilun 5 prosentin notkahduksen. Internetin myötä Suomen rajojen ulkopuolelta tuleva matkailupalveluiden tarjonta on lisännyt merkittävästi kilpailua ja haasteita suomalaisille matkailualan yrityksille.”
Heli Mäki-Fränki / Suomen matkatoimistoalan liitto – SMAL, toimitusjohtaja

Liikevaihto kasvoi vuonna 2014 maltillisesti

Hallinto- ja tukipalveluiden liikevaihto on pysytellyt viimevuodet lähes muuttumattomana. Vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä alan liikevaihto kasvoi kuitenkin 1,7 prosenttia vuodentakaiseen nähden, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Vastaavasti koko viime vuoden liikevaihdon ennakoidaan kasvaneen 1,4 prosenttia edellisvuotiseen nähden. Vuonna 2014 toimialan henkilöstömäärän arvioidaan kasvaneen hieman edellisvuotisesta.

Vuonna 2014 kaikki alatoimialat kasvoivat matkatoimistoja ja matkanjärjestäjiä sekä vartiointialaa lukuun ottamatta. Turvallisuuspalvelujenkin liikevaihto kääntyi vuoden lopulla taas hitaaseen kasvuun (+1,5 %). Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien liikevaihto on supistunut selvästi vuodesta 2013 lähtien. Tähän vaikuttavat kuluttajien ostovoiman heikentyminen ja epävarmuus sekä lisääntynyt omatoimimatkailu. Matkatoimistojen myynnin hintapuhdistetun volyymin arvioidaan supistuneen vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä jopa 8 prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Kasvu on ollut viime vuonna vahvaa etenkin liike-elämän hallinto ja tukipalveluissa (+4,8 %) sekä työllistämistoiminnassa (+4,5 %). Toimialojen kasvua selittää yritysten kasvanut trendi keskittyä ydinliiketoimintaan sekä tarve joustavammalle kulumakenteelle.

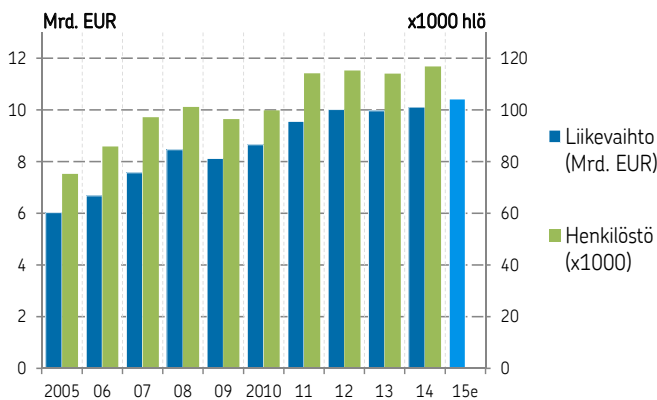
Kasvunäkymät kohtalaiset

Hallinto- ja tukipalvelujen näkymiä kuvaava luottamusindikaattori on kuluvan vuoden aikana kohonnut hieman kasvun puolelle. Myös alan myyntiodotukset ovat jonkin verran parantuneet. Hallinto- ja tukipalvelujen toimialojen voidaan olettaa kasvavan tämän vuoden aikana etenkin, jos yleinen taloustilanne kohenee. PALTAn ennusteissa liikevaihdon ennakoidaan kasvavan vuoden 2015 aikana 3,1 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

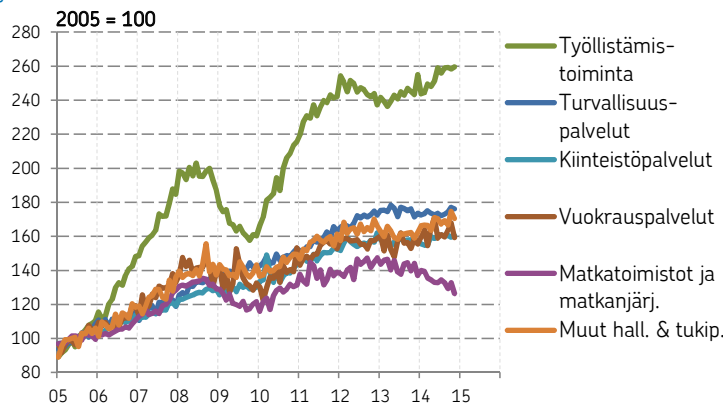
Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2014	I/14	II/14	III/14	IV/14	I/15
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	1,4	-0,2	2,2	1,9	1,7	↗
77 Vuokraus- ja leasingpalvelut	4,2	2,3	7,2	2,9	4,5	→
78 Työnvälityspalvelut	4,5	2,4	4,9	5,8	4,5	→
79 Matkatoimistot ja matkanjärj.	-5,9	-3,6	-6,7	-5,8	-8,0	→
80 Turvallisuuspalvelut	-0,6	-0,9	-1,3	-1,9	1,5	↗
81 Kiinteistöpalvelut	1,1	-2,2	1,8	2,4	2,0	↗
82 Muut hallinto- ja tukipalvelut	4,8	4,4	3,8	4,4	6,5	↘

Kuva 16: Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihto ja henkilöstömäärä kasvoivat hieman vuonna 2014.

Kuva 17: Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien liikevaihdon alamäki on jatkunut.

Kuva 18: Hallinto- ja tukipalveluiden odotukset ovat vuoden 2014 aikana parantuneet hienoisesti.

Liikevaihto kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä, mutta aiempaa hitaammin. Yritysten työllisten määrän kasvun arvioidaan jatkuneen. Uusia yrityksiä toimialalle syntyy yli tuhat vuodessa.

Liikevaihdon kasvu jatkui vuonna 2014

Viihde- ja virkistyspalveluiden liikevaihdon kasvu jatkui viime vuoden aikana. Myös henkilöstömäärän arvioidaan lisääntyneen. Alan liikevaihto kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä aiempaa hitaammin (1,5 % vuodentakaiseen nähden), ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Vastavasti koko viime vuoden liikevaihto kasvoi 3,3 prosenttia edellisvuotiseen nähden. Toimialan myynti on vahvasti sidoksissa kuluttajien ostovoimaan, jonka kehitys on ollut viime aikoina heikkoa.

Yli 1 000 uutta yritystä vuonna 2014

Viihde- ja virkistyspalveluyritysten määrä kasvaa Suomessa huomattavasti toimialojen keskiarvoa nopeammin. Viime vuonna alalle syntyi jälleen toista tuhatta uutta yritystä, joista noin 600 oli urheilu-, hui- tai virkistyspalveluja tuottavia yrityksiä.

Viihde- ja virkistyspalveluyritysten työllisten määrä on vuoden 2000 jälkeen kasvanut runsaalla 6 500 henkilöllä eli yli 70 prosenttia. Ripeintä kasvu on viime aikoina ollut liikuntapalveluja tarjoavilla toimialoilla. Toimialan yrityskannasta suurin työllistäjä on hui- ja virkistyspalvelut. Liikevaihtoa tuottavat eniten rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut.

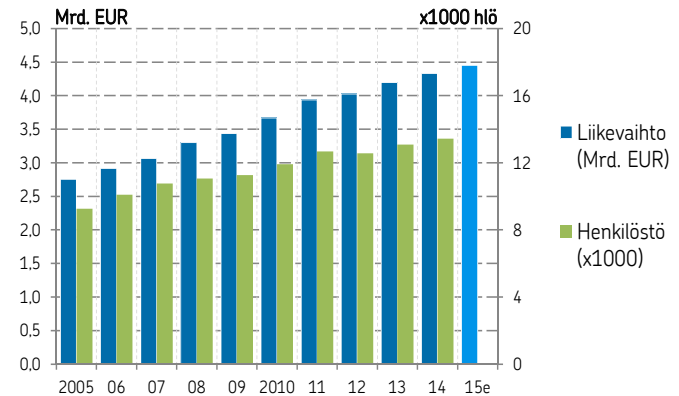
Kaiken kaikkiaan viihde- ja virkistyspalvelut työllistävät noin 50 000 henkilöä. Alan työlliset ovat jakautuneet kolmeen osaan siten, että yrityssektori, julkinen sektori ja kolmas sektori työllistävät kaikki noin 16 000 henkilöä.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

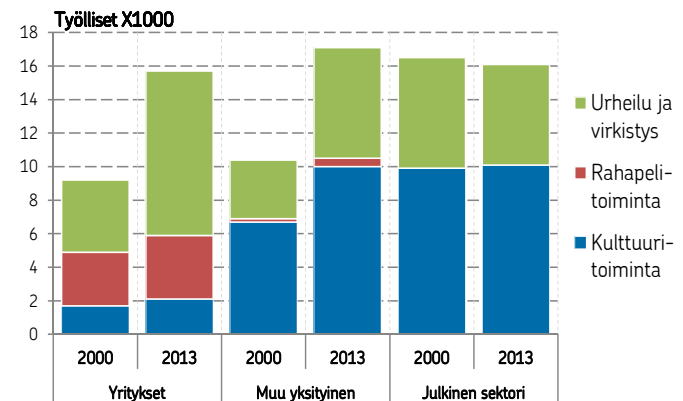
	2014	I/14	II/14	III/14	IV/14	I/15
Liikevaihto	3,3	2,3	3,9	5,5	1,5	↗
Hinnat	3,6	3,9	4,1	3,8	2,6	
Tuotanto	-0,3	-1,6	-0,2	1,6	-1,0	

” Suhdanne tilanne on edelleen haastava. Merkkejä yksityinen kulutuksen kasvusta ei näy. Taantuman lisäksi kaupan ja palveluiden toimijoita haastaa nopea siirtymä digitaalisiin kanaviin.”
Juha Koponen / Veikkaus Oy, toimitusjohtaja

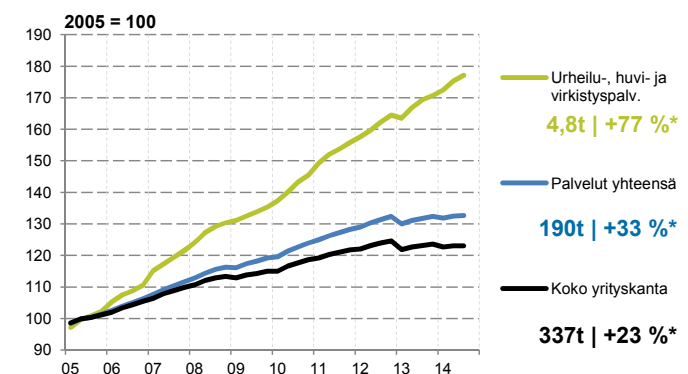
Kuva 19: Viihde- ja virkistyspalveluyritysten henkilöstömäärän ja liikevaihdon kasvu jatkui vuonna 2014.

Kuva 20: Viihde- ja virkistyspalveluissa varsinkin yrityssektorin työllisten määrä on kasvanut.

Kuva 21: Urheilu, hui- ja virkistyspalveluiden yritys-kannan kasvu on jatkunut voimakkaana. *) Lukuina yritys-kannan koko ja kasvu vuodesta 2005.

Kiinteistöala, huolto ja kunnossapito sekä muut palvelut

Palvelut sektoreittain, Kiinteistöala, Huolto- ja kunnossapito, Järjestöt ja Muu palvelutoiminta.

Julkinen sektori työllistää yhä neljänneksen Suomen työllisistä. Yksityisten palvelujen työllisten määrä näyttää kääntyneen taas kasvuun. Peliteollisuus on ollut viime aikoina palvelujen kasvun moottori.

Julkinen sektori on Suomessa yhä suuri työllistäjä

Julkinen sektori työllistää Suomessa yhä yli 600 000 henkilöä eli neljänneksen koko maan työllisistä. Nämä henkilöt työskentelevät lähes yksinomaan palvelualoilla. Palvelualojen (pl. kauppa) henkilöstöstä 40 prosenttia työskentelee julkisella sektorilla, heistä 90 prosenttia koulutuksessa, julkisissa hyvinvointipalveluissa tai julkishal- linnossa.

Yksityisten palvelujen työllisten määrän kasvu hidasta

Yksityisellä sektorin palvelujen työllisten määrä on 2000- luvulla kasvanut keskimäärin 2 prosenttia vuodessa, eli noin 17 000 henkilöllä vuosittain. Toissavuotisen notkah- duksen jälkeen työllisten määrä näyttäisi kääntyneen taas pieneen kasvuun. Suurin osa työllisyyskasvusta selittyy tosin palvelualojen elinkeinonharjoittajien, eikä palkansaa- jien määrän lisääntymisellä.

Peliteollisuus tuotti yli puolet liikevaihdon kasvusta

Yksityisten palvelutoimialojen (HJLMNRS) liikevaihdon ennakoidaan kasvaneen viime vuonna 2,5 prosenttia vuoteen 2013 nähden. Eniten kasvua vauhditti peliteol- lisuuden vetämä tietojenkäsittelypalvelujen liikevaihdon kasvu. Ilman tietojenkäsittelypalvelujen (toimiala 62) kasvua yksityisten palvelutoimialojen kasvu olisi jäänyt huomattavasti nyt havaittua hitaammaksi (+1,0 %). Kasvua vastaavasti hidasti erityisesti logistiikan alojen ja matka- toimistojen liikevaihdon alamäki. Yhteensä logistiikka- alan alamäki vähensi yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvua noin -0,4 prosenttiyksiköllä.

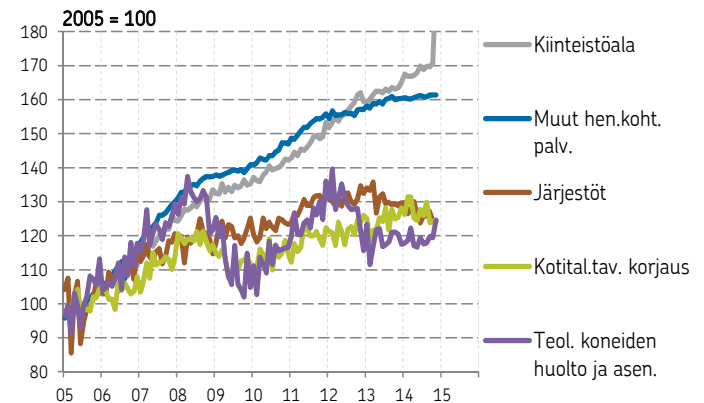
Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2014	I/14	II/14	III/14	IV/14	I/15
33 Koneiden huolto ja korjaus	1,0	2,4	-3,0	-0,5	4,8	→
68 Kiinteistöala	4,0	5,3	4,3	3,7	3,0	↗
S Muu palvelutoiminta	0,1	1,7	-0,6	0,2	-0,8	↗
94 Järjestöjen toiminta	-3,3	-3,6	-4,2	-1,0	-4,0	↗
95 Kotitaloustavaroiden ym. korjaus	1,8	9,3	-0,7	1,2	-1,5	↗
96 Muut henkilökohtaiset palvelut	0,4	1,5	0,6	0,3	-0,5	↗

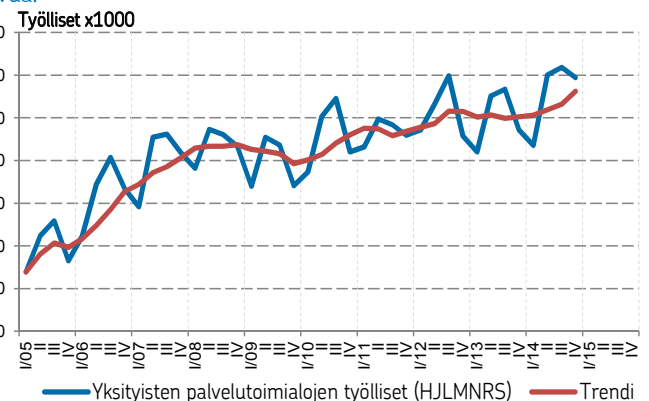
” Loppuvuoden 2014 aikana teknisten asiantuntija-, asennus- ja rakentamispalvelujen kysyntä infrastruktuuri ja teollisuussektoreilla kasvoi selvästi. Energia- ja telesektoreilla palvelujen kysyntään vaikutti erityisesti uudet investoinnit. Näkymät vuodelle 2015 ovat selkeästi paremmat ja Empowerin tilauskanta on 20 % korkeammalla tasolla kuin 2014 vastaavana aikana.”

Eero Auranne / Empower Oy, toimitusjohtaja

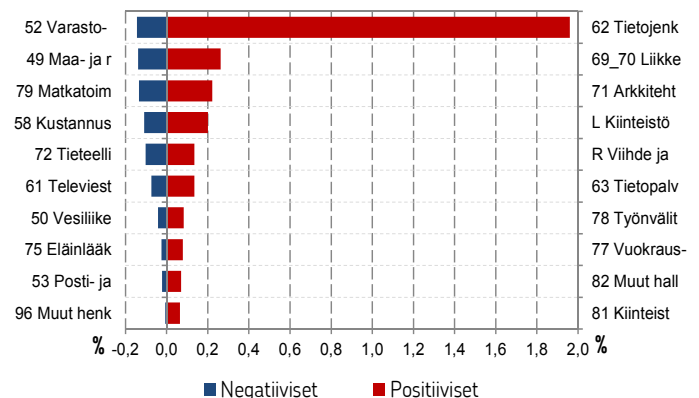
Kuva 22: Kiinteistöalan, huollon- ja kunnossapidon sekä muiden palvelujen liikevaihdon kehitys.

Kuva 23: Yksityisten palvelutoimialojen (HJLMNRS) työllisten määrässä (kaikki sektorit yhteensä) on viimeisellä neljänneksellä ollut taas pientä kasvua.

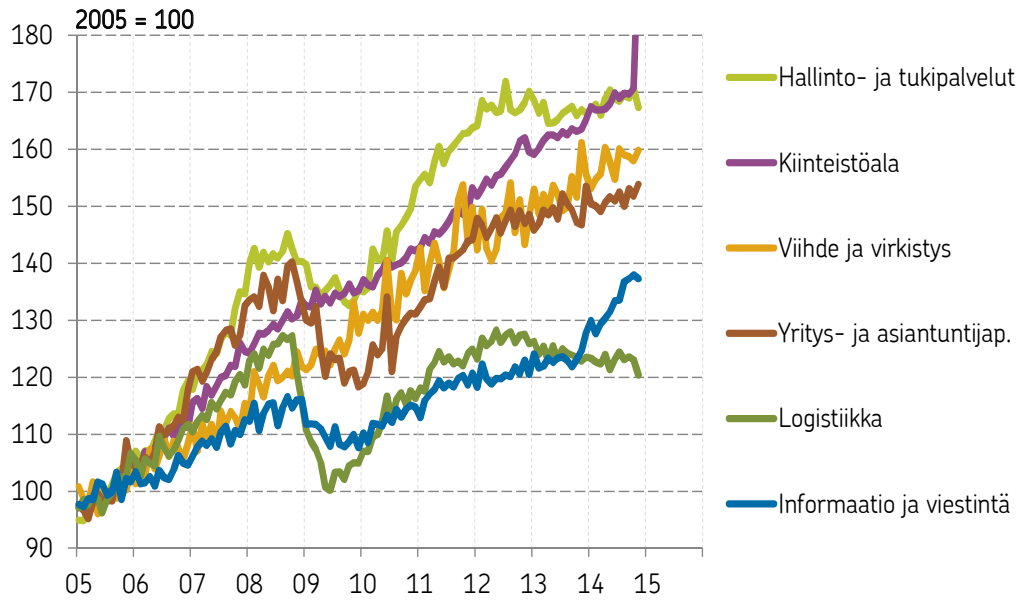

Kuva 24: Toimialojen kontribuutiot yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon (+2,5 %) kasvuun 2014.

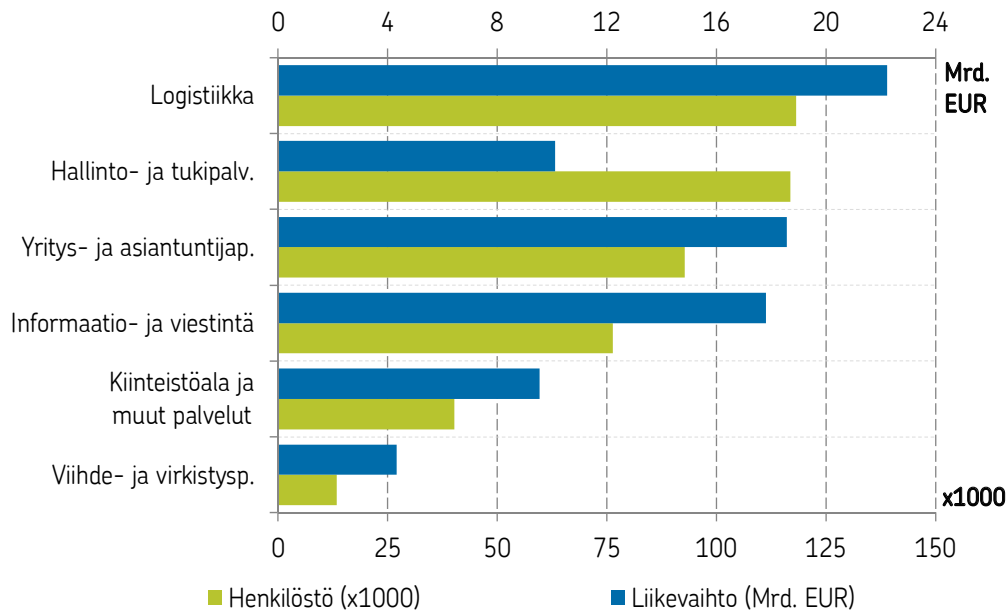

Toimialojen keskinäinen vertailu

Kuva 25: Liikevaihdon kehitys eri palvelutoimialoilla.

Kuva 26: Liikevaihdon arvo ja henkilöstön määrä eri palvelualojen yrityksissä vuonna 2014.

PALTAn ennustekehikko ja tausta-aineisto

Toimialoitteiset liikevaihtoennusteet pohjautuvat ekonometrisen monimuuttujamallin tuloksiin yhdistettynä asiantuntija-arvioihin. Liikevaihdon kehitystä selittävinä muuttujina käytetään toimialoitteita merkityksellisiä makrotalouden indikaattoreita sekä ennakoivia yrityskyselyitä. Lisäksi hyödynnetään talouden rakenteita kuvaavaa panos-tuotos -tilinpitoa. Ennusteiden tarkkuus paranee karkeinta toimialatasoa kohti. Ennustevirheet ovat vaihdelleet 0,1–0,5 prosenttiyksikön välillä.

Suhdannekatsoituksen tausta-aineistona käytetään muun muassa Tilastokeskuksen yritysrekisterin, liiketoiminnan kuukausikuvaajien, kansantalouden tilinpidon, tuotannon suhdannekuvaajan, tuottaja- ja kuluttajahintaindeksien sekä työvoimatutkimuksen tietoja. Ennakoivina indikaattoreina käytetään muun muassa EK:n ja Euroopan komission suhdannebarometriaineistoa sekä kuluttajabarometrin tietoja.

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10, PL 62, 00131 Helsinki

Vaihde 020 595 5000

www.palta.fi/ | info@palta.fi | Twitter: @PALTAry